Ηλεκτρονικό Έγκλημα

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) FENIKA

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΜΑΚ / ΝΟΜΙΚΗ ΔΠΘ				
ТМНМА	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΠΑΜΑΚ / ΝΟΜΙΚΗΣ ΔΠΘ				
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	МЕТАПТҮХІАКО				
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	MLI0202	202 ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ Β			
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ				
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη			ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ		
του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι					ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ
πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΜΟΝΑΔΕΣ		
αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδ	ρασκαλίας και το συνολό των				
πιστωτικών μονάδων			2		7.5
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3		7.5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι					
διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο					
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού μποί				
νενικού υποβάθρου,	Ειδικού υποβάθρου				
ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης					
γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων					
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι				
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και	Ελληνική				
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:					
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ	Όχι				
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS					
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ	https://openeclass.uom.gr/courses/MLI202/				
MAΘΗΜΑΤΟΣ (URL)					

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές έχουν εμπεδωμένη γνώση στα ζητήματα της ποινικής αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος, αποκτούν εξειδίκευση με την κατανόηση των νομοθετικών αναγκαιοτήτων υπό το φως της συγκριτικής και διεθνούς επισκόπησης και μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά το κανονιστικό πεδίο και τις δικαστηριακές αξιώσεις της σχετικής ύλης. Η παροχή εξειδικευμένων γνωσιακών ερεθισμάτων στις διεθνείς εκφάνσεις του ηλεκτρονικού εγκλήματος τους καθιστά ειδήμονες στη διαμόρφωση κρίσεων σχετικών με την ερμηνεία των οικείων όρων, τη γνωμοδότηση για επιστημονικά ζητήματα και τον χειρισμό των εξειδικευμένων ποινικών υποθέσεων. Γενικότερα αναπτύσσουν παράλληλα τον αναγκαίο προβληματισμό για την εξέλιξη ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου επιστημονικού πεδίου μέσα από την ανάλυση και σύνθεση νομικών και τεχνολογικών δεδομένων, με αυτόνομη και ομαδική εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

Το μάθημα αποσκοπεί στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση νομικών και πληροφορικών δεδομένων που διαρθώνουν το ηλεκτρονικό έγκλημα. Κατατείνει στην απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων σε ζητήματα της ποινικής αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος και της νομοθετικής και νομολογιακής εξέλιξής του.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Φύση και διάρθρωση του διαδικτύου. Διεθνή και εθνικά κείμενα για το διαδίκτυο. Τα γνήσια και τα μη γνήσια πληροφορικά εγκλήματα.
- Οι συμπεριφορές πρόσβασης σε συστήματα πληροφοριών ή δεδομένα και προγράμματα χωρίς δικαίωμα. Η παράνομη διείσδυση σε δεδομένα (hacking).
- Οι διατάξεις των άρθρων 370⁸ και 370^Γ του ΠΚ για την παραβίαση απορρήτων σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 370 ΠΚ (απόρρητο επιστολών), 370^A ΠΚ (απόρρητο τηλεφωνικών συνομιλιών) και 334 ΠΚ (διατάραξη οικιακής ειρήνης).
- Οι λοιπές περιπτώσεις δικτυοπειρατείας (cracking, exploits). Η αποστολή ανεπιθύμητης αλληλογραφίας (spamming). Η σύνδεση σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες που περιέχουν κακόβουλο κώδικα (Java scripts, active-X, Dialers).
- Οι συμπεριφορές αλλοίωσης, διαγραφής ή ολοσχερούς εξάλειψης δεδομένων. Τα εγκλήματα σχετικά με τα υπομνήματα (άρθρ. 13 γ, 216, 222 ΠΚ). Η αλλοίωση ή εξάλειψη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η εφαρμογή των άρθρων 22 παρ. 4 v. 2472/1997 και 15 παρ. 1 v. 3471/2006. Η αλλοίωση προγραμμάτων και η εφαρμογή του άρθρ. 66 v. 2121/1993 για την πνευματική ιδιοκτησία. Η μόλυνση των δεδομένων με ιούς και η ποινική αντιμετώπισή της
- Τα εγκλήματα που σχετίζονται με διακίνηση υλικού μέσω διαδικτύου. Η αποστολή υβριστικών, συκοφαντικών ή εκβιαστικών μηνυμάτων υπό το φως των ποινικών διατάξεων των άρθρων 361 επ. και του ν. 2472/1997 περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η διακίνηση υλικού προπαγάνδας μίσους για υποκίνηση φυλετικών διακρίσεων ή εξτρεμιστικής προπαγάνδας. Η πορνογραφία ανηλίκων (άρθρ. 348^A και 348^Γ ΠΚ).
- Απάτη μέσω υπολογιστή και απάτη με υπολογιστή (άρθρα 386, 386^A ΠΚ). Η παροχή νομικής βοήθειας (άρθρ. 1 παρ. 3 v. 3225/2004).
- Η τέλεση τρομοκρατικών ενεργειών Η «κυβερνοτρομοκρατία». Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική οργάνωση (v. 2655/1998, v. 3691/2008).
- Η παράσυρση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευση Η σωματεμπορία (άρθρ. 351 ΠΚ).
- Η ποινική δίωξη και ανάκριση των ειδικότερων εγκλημάτων του ηλεκτρονικού εγκλήματος Οι ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις (άρθρ. 59 παρ. 4 ΚΠΔ για αναβολή ενεργειών κατά του θύματος, άρθρ. 226^A παρ. 1 ΚΠΔ για εξέταση ανήλικων μαρτύρων, άρθρο 253^A ΚΠΔ για ειδικές ανακριτικές πράξεις).
- Η νομολογία του ΕΔΔΑ και των εθνικών δικαστηρίων από τον χώρο του ηλεκτρονικού εγκλήματος. Η διεθνής αστυνομική συνεργασία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ. Διαλέξεις με φυσική παρουσία (πρόσωπο με πρόσωπο) σε συνδυασμό με εκπαίδευση εξ αποστάσεως

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία

Η διδασκαλία πραγματοποιείται με τη χρήση αρχείων PowerPoint και επισκέψεων σε ιστοτόπους (σχετικούς με συγκεκριμένες ενότητες της ύλης του μαθήματος).

Χρήση ΤΠΕ στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού στο openeclass. Χρήση ανακοινώσεων μέσω openeclass, ενώ παρέχεται επίσης η δυνατότητα επικοινωνίας μέσω zoom κατόπιν σχετικού αιτήματος των φοιτητών.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.

Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου		
Διαλέξεις	36 ώρες		
Μελέτη / ανάλυση	50 ώρες		
βιβλιογραφίας			
Συγγραφή εργασίας	30 ώρες		
Μελέτη για εμπέδωση	50 ώρες		
ύλης/εξετάσεις			
Εκπαιδευτικές	12 ωρες		
επισκέψεις/παρακολούθηση			
ημερίδων			
Επικοινωνία με	10 ωρες		
καθηγητή/καθοδήγηση			
μελέτης-εργασίας/επίλυση			
αποριών			
Εξετάσεις	3 ώρες		
Σύνολο Μαθήματος	191 ώρες		

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

- Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική
- Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση (70%)
- Αξιολόγηση εργασίας με υποχρεωτική παρουσίαση (30%)
- Η γραπτή εξέταση περιλαμβάνει κάποια ή και όλες τις παρακάτω κατηγορίες:
  - ο ερωτήσεις ανάπτυξης
  - ο ερωτήσεις πάνω σε case study
  - ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του μαθήματος.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

- Δαλακούρας, Θ., 2023, Ηλεκτρονικό έγκλημα, 2023, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Βλαχόπουλος, Κ., 2007, Ηλεκτρονικό έγκλημα: Μορφές, πρόληψη, αντιμετώπιση, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Παπαδόπουλος, Λ. Θ., 2020, Ηλεκτρονικά εγκλήματα, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Κιούπης, Δ., 1999, Ποινικό δίκαιο και Internet, 1999, Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Μυλωνόπουλος, Χρ., 1991, Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και ποινικό δίκαιο, Αντ. Ν. Σάκκουλας.

- Βασιλάκη, Ε., 1993, Η καταπολέμηση της εγκληματικότητας μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών, 1993, Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Καϊάφα–Γκμπάντι, Μ., 2007, Ποινικό δίκαιο και καταχρήσεις της πληροφορικής, Αρμενόπουλος, σ. 1058-1087.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Περιοδικό «Δικογραφία»
- Περιοδικό «Δίκαιο Μέσων Ενημέρωσης & Επικοινωνίας»
- Περιοδικό «Εγκληματολογία»
- Περιοδικό «Ποινική Δικαιοσύνη»
- Περιοδικό «Ποινικά Χρονικά»

Τράπεζες Νομικών Πληροφοριών (ΤΝΠ) προς αναζήτηση νομολογίας:

- Αναζήτηση αποφάσεων Αρείου Πάγου https://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis.asp.
- Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ» https://www.dsanet.gr/.
- Βάσεις Νομικών Δεδομένων «ΝΟΜΟΣ» <u>https://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/nomos_frame.html.</u>